

редакције админ.
Космајска ул. бр. 22.

Улис се дају у админист.
— Цена утврђена —

Исплаћена се писма не
имају. Рукописи се не
враћају.

Писма, рукописе, новац
и остало што се односи
на лист, слати власнику
листа

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
Преплата за Србију
на пошти:
за годину дин. 12—
шест месеци : 6—
три месеца : 3—
један месец : 1—

Преплата за иностранство
на пошти:
за годину дин. 30—
шест месеци : 15—
три месеца : 7—50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Изази сваки дан у 6 ч, пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

МИР ПО СВАКУ ЦЕНУ

Окружница новог министра барона Буријана

РИМ, 6. јануара

Нови министар иностраних дела, барон Буријан, упутио је свима аустроугарским посланицима на страни окружници којом их извештава да је граф Берхтолд одступио и да је он дошао на његово место.

Даље у окружници барон Буријан је изнео и програм свога рада.

Њ. В. Цар и Краљ — вели се у окружници — жели мир и ја примајући се положија министра иностраних дела свечано сам обећао да ћу предано радити да се до њега што скорије дође. Али жеља за миром, чији је највећи приврженик наш узвишени суверен био увек па и сада, не треба сматрати, као последицу пораза на бојном пољу или на дипломатском пољу. Не. Мир и пријатељство међу народима као и њихово мирно развиће на свима пољима јавна рада од увек су биле најватреније жеље нашег узвишеног суверена. Шест и седам година Његове мудре владавине сведок су његове љубави према миру. Па и данас, када се на крвавоме разбојишту немилице крв просипа, када падају скупоцене жртве, не нашом кривицом, Он је још увек поборник мира, Он му и данас предано служи. Мир, али частан мир, то је његова једина жеља. И ја долазећи на данашњи положај дао сам свечано реч да ћу бити најагилнији помоћник у извршењу те Његове жеље.

Ја вас молим да ме у извршењу суверенове жеље помогнете, а тиме ћете учинити неоцењиву услугу Отаџбини.

БУРИЈАН с. р.

Глиша Марковић

И трећа велика и славна победа

Одступање. — Критични дани. — Крваво ратовање. Напред соколови. — Велики Петар. Наступање. — Резултат борбе. — Закључак. —

— Напред соколови! — ток наступања наше војске Да би читаоци имали јаснији преглед ових положаја, на којима се наша војска при повлачењу са Дрине, и Савезауоставила, ми ћемо се послужити извештајем пресбирора, од 5 текућег месеца, и изложити у гл. даним претња даља

Калањевци—Врчани—Гојна Гора—Овчар и Каблар, и село Миркваци; последица овога повлачења била је та, што се је морао евакуисати и Београд“.

Према овој новој линији положаја, на којој се наша војска задржала, да непријатељу даде и последњи отпор, чији су корпуси били овако распоређени: „На фронту Гојна Гора—Добриње—Марковица: 4 брдске бригаде XVI, корпуса, за дејство правцем: долином западне Мораве.

На фронту Кожељ—Крива река — Теочин, за дејство

правцем Валево—Горњи Милановац, остатак XVI и цело XV корпус.

На фронту село Јунковац село Варошевац, село Кожељ, за дејство правцем Лазаревац—Аранђеловац, XIII. корпус.

XVII, и VIII корпус били су у покрету са доњег тока Колубаре на исток, ради пребацивања из Колубаре на нов оперативни правец Београд—Милановац.“

Линију наших нових положаја, и распоред непријатељских корпуса, као и његови замислиени правци наступања

у срце наше миле домовине на којима је противник мислио да прослави своје оружје, а нашу лепу Србију потчини својим халалљивим појудама, изложено је напред, у корист читаоца, а и поред јасније целине самога наслова ове историске прибелешке у којој изложимо и своје саосећаје, у овој јуначкој дванајесто-дневној борби наших хероја са најкрвавијим нашим противником, јер, ова грозна тичурина, куда год је пролазила свуда је за собо оставила само пустошење и мртварина.

стављања старих и нејаким, силовање недораслог женскања; и уништавањем дивне расе изшега народа, не само на нашем земљишту, већ и на другим крајевима Српства. У моменту кад се овај грозни непријатељ спремао, да са својом пакосном грамзљивошћу унашти Србију и Српство, појавила се пред његовим већ искезеним зубима Божија правда. Појавила се свест и пожртвовање наших дичних војсковођа, који својим горским соколовима довикнуше: Напред Соколови! спасимо Отачбину!

— Велики Петар —

У претешкој ситуацији, у којој се налазила Србија при повлачењу војске, изненада се појавио Његово Величанство краљ Петар у њеним редовима, да као стара ратник још из Француско-Немачког рата 1870—71 године, и из Босанско-Херцеговачког Устанка 1875, и 76 године, подгреје младићским жаром заморене и напорне мишиће наше челик војске, које се више од четири месеца без одмора бори са многобројним непријатељем, и свуда, и на свима положајима, не само да га је одбијала, већ и тукла по свима правилима стратегије и тактике.

Његово Величанство краљ Петар у овој тешкој ситуацији за Србију и Српски народ, оставио је своју старачку постељу, и појавио се на положајима међу храбором војском, не као њен краљ, већ као њихов старији ратни друг, и поздравио их са родитељским поздравом: „Децо моја! ево и мене старог ратника међу вама, да се и ја у вашим редовима, боримо заједно противу нашега најопаснијег непријатеља, који хоће да уништи нашу слободу, нашу лепу Србију! Али, деца моја! и јунаци! знајте и то, да се ви са овим непријатељем, не борите за мене, лично, ни за моју династију; а не другови, већ ми се сви заједнички боримо за нашу милу и драгу отаџбину. Ми њу сви заједнички служимо, за њу се боримо, и за ослобођење оне

наше браће, која још робују под овим истим непријатељем, који је и нас без узрока напао, да нам уништи све народне тековине, које су нам наши славни претци оставили у аманет... Борите се соколови моја још и зато, да прославите Српско оружје на бојним пољима, са којих ће наша мала Србија постати славна и Велика Србија, и уједињена са својим сународностима, а за наше велико пожртвовање, кога данас заједнички вршимо, потомство ће нас благосиљати, и наша велика и славна дела славити... Боримо се јунаци моја заједно, за спас наше Отаџбине, којој сви припадамо, и, у име Бога! Кренимо са његовом помоћу напред! покажимо непријатељу, да смо достојни синови њених славних предака... Громогласни узвици на

свима позицијама захорили су се; Жавио! Живиооо! наш омиљени Краљ Петар I урзаш! На то ће Његово Величанство краљ Петар, више опорно, али и родитељски довикнути раздрганим војницима: Станите! децо моја! од данас не зовите ме више краљ, већ само: Петар! који ће бити ваш ратни друг све до последњег часа, а који ће се заједно са вама борити за спас Отаџбине, и за величају и срећу Србије и Српског народа. На тако очинско-другарским саветима за спас Отаџбине, из хиљаде грла, гунуше бурни узвици бујних војника: Жавио наш Велики Петар! Живио његов светла дом!... Одјец одушевљених војника проламали су се дубодлинама, и брегови и планине хучали, баш као јужни ветрови зими, пред југовином... (Наставиће се)

Бугари против Србије

— Бугари још увек кукају за Македонијом —

БУКУРЕШТ, 6 јануара.

Овамо је стигла вест из Софије да је Софијска влада преко својих посланства у Петрограду, Лондону, Паризу, Риму и Букурешту понова покренула питање о Македонији која, према бугарском мишљењу, треба да припадне Бугарској.

РАБОШ

— Малокрван је —

Седим у кафани, једној од кафана последњег реда чији су прозори увек непровидни и која је увек у диму.

Ту се увек гласно говори и опција се за јефтине паре.

Цело друштво, сељаци помешани с војницима пуштеним на одсуство из болнице и неколико грађана чија лица увек имају нечег сличног са оним фотографијама из „Полицијског Гласника“, било у врло интимном односу.

Па ипак једна реч, псовка, или неграциозан гест, била су довољан повод за инцидент.

Полако срчем каву, сав нервиран овим необичним миром. Наједном, из дна кафане чујем неку вику. Један војник нешто се препирао с једним од оних типова што су и агенти за шивање ма-

шине, и импресарији за јефтине уметнике и трговци по вашарима.

— Ти мени битанга?! Док ја проливам крв за отаџбину, ти ми се ту размешаш, грми војник и сервира по коју „српску“.

— Море, остави га. И он би проливао крв али је нема, „малокрван“ је, одвраћа га други војник, док се она „филаделфија“ губи на врата.

Нове припреме

— Фичев у Дедеагачу —

СОФИЈА, 6. Јан.

Генерал Фичев, министар војни у пратњи шефа генералштаба отаутовао је у Дедеагач. У политичким круговима се говори да Фичевљев пут стоји у вези са радовима на

утврђењу Дедеагача. По другој једној вести генерал Фичев је отпутовао у Дедеагач да са командантом француске флоте реши питање о блокади Дедеагача.

13

— Цртице из тринаестодневног ропства под Аустријанцима. —

„Пипа“

У једну бакалницу, за време Аустријанаца, ушао да пазује један мађарски хусар. Ту се десила и једна циганка са Чубуре, стегла зубима лушу, пуши и пљуцка.

Мађар тражи нешто на мађарски, али га нико не разуме, а он се разилатарао рукама по дућану па само ларма. Бакалка се узвратила, а Мађар, спазивши лулу у циганке, и да би показао шта хоће, пође к њој говорећи:

— Пипа, пипа!

— Е не дам да ме пипаш, рђо Швапска! — дрекну циганка па зајди на врата.

СКИЦЕ

Вест о повратку Београда у српске руке, оживела целу земљу.

У Нишу, оној рупи која чешће подгрева своје претензије да постане престоница и у која се змечила готово цела Србија, свет као у неком д лиријуму.

Ванредна издања новина лете на све стране. Мало и велико појурило на улици, да се увери да је Београд, наш лепо, циновски бели град, опет и увек само наш.

Прозори на свима зградама отворена са којих, као на неку свечаност, гледају весела лица, очекујући првог продавца новина.

Гледао сам како једна стара жена, сва у дрвоцима, излази из једне удерице, вади зарђао маријаш и, сва обасјана светлошћу од узбуђења, даје га за новине, док је сажаљиво и презриво посматра трговац, с прага своје радње, који индиферентно гледа овај талас од одушевљења.

Заузет је Београд, али ко зна да ли ће собе у кући овог трговца, узете по скупе паре, и даље бити заузете!

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Одликовање Боже Јанковића

На телеграфску честитку, коју је шеф штаба Врховне Команде црногорске војске генерал Б. Јанковић у име својих официра и војске о по-

вој години послао Њ. В. Краљу на Ријку, краљ је овако одговорио: „Топло захваљујем вама господине генерале и г. г. официрима, вишим чиновима и редовима на поднетој честитки, коју ми упутасте приликом нове године. У нову год. започињем дајући одушке мојој искреној благодарности вама, драги генерале, на труду и љубави коју сте посветили мојој храброј војсци, подржављујући у њој добар ред и уздижући јој дух за срћан свршетак великога дела, отпочетог у друштву наше јуначке браће из Србије, те у име тога налазим се побуђен да вас одликујем Давиловим орденом првога степена.“

Личне вести

Синоћ су допутовали у Београд г. г. Велизар Јанковић и Мита Поповић, бивши министри.

Размештај начелника

Последњим указом постављен је, за начелника I класе округа тимочког г. Петар Ђ. Благојевић, начелник исте класе округа нишког, а за начелника III класе округа нишког г. Антоније И. Вилдовић, начелник исте класе округа тимочког.

Полицијски указ

„Српске Новине“ које су јуче стигле у Београд, дојде један мањи полицијски указ, којим се премештају и постављају полицијски писари.

Отпуштени

Љубомир Јовановић, полицијски писар I класе; и Данило Николић, полицијски писар III класе, на основу § 76 закона о чин. грађ реда, отпуштени су из државне службе.

За наше војнике

Средишњи Одбор народних посланика за помоћ невољцима у рату извештава све, којих се тиче: да је правилником који је одобрио и потврдио г. министар унутрашњих дела под 29 XII-1914 године Н. П. Бр. 7611 главно старане невољцима у рату здружио г. министар унутрашњих

ВИЛАНЕЛА

Пол Дерулед.

„Црнпураста сам, никад нећу бити бела“, певајући тако љубавну песму, иде, с цвећем у коси и котарицом на руци, лепа девојка у краткој сукњи.

А ја целог дана сањам о реваншу, а ја целог дана добујем. „Живео крин, ружа и „зимзелен“! Њен свежи глас одјекује у глухој шуми; славуј јој одговара с гране; зеба пије у потоку који тече.

А ја целог дана сањам о реваншу, а ја целог дана добујем.

„Ко ме буде волео волећу га отворено! Њено ватрено око изгледа да осветљује дан. Да је боље види велики раст се сагиње, цвет јој се смеје а сунце игра околу...“

А ја целог дана сањам о реваншу, а ја целог дана добујем.

(Превод с француског)

ФЕЉТОН

ПРОЛОГ

(Из дела: „Наша Историја“, драмска илузија у I чину, у стиховима, од г. М. Расинског песника, редитовала госпођица Славка Чепаквићева, учитељица, на концертном вечеру Црвеног Крста, у сали хотел „Таково“ у Крушевцу, уочи Нове Године 1915)

Пет векова пролетеше летом Најстрашнији искушења наши! И шести је освојио вегом Да преврши у страдања члши. И чаша се српских мука прели, И бура се на све стране вину, И орлови полетеше смели — Ма-ч Освете са фијуком сину. И реч чу се ко олуја вере. Све у крви и у огњу плашти И борба се недогледна стере Какву доба ни једно не памти! Цин Србијства што је ћут'о дуго,

Скупив снагу развејану свуда, Створио је једно доба друго, Стварајући од јунаштва чуда.

Мачем снаге тешке ланце

здрави

Што нам народ окиваху

грозна,

И наш полет нове моћи добија

Кад је туђин моћ Русије позвао.

И словенство подиже се скупа

Робећ' оне чије бесмо робље,

И словенска наш сјајна група

У живот је претворила

гробље

Свуд у Српству где је живот

мрео

Настала је нова светла ора,

И бол мука где је клетвом клео

Пробуђење васкрсну к'о зора.

И з пева све што живот има,

И велике свуд се лече ране,

И закуца срце у прсима,

У слободи што к'о сунце сване.

И јединство народа се роди,

Нашем роду јединство се

створи

Нова љубав што бесмртност

збори.

То је српско рођење из ноћи

Што се диже к'о триумф у

слави,

Са победом што блиста у

моћи.

Коју звоно васкрсења здрави.

Створена је Историја нова

Што раније у засенак баца;

Створена је Историја ова

Коју ресе хероизма зраци;

Од свих других Историја већа

По сноте што је слободом

чини,

Историја бесмртног столећа

К'о бесмртно сунце на истини;

Историја неслућених дива

Што сломише снагу много

јачу,

А изнесе из тог огња жива

Спас народа на крвавом мачу;

И дигосе из вековних стега

Једно сунце увек светлог вода,

А то сунце светије од свега —

Будућност је нашег драброг

рода;

Ту будућност, којој вео скиде

Ово време што херојством

гори,

Поколењу, што за овим иде,

Предаћемо, да се даље бори!

Крушевац, 1915. год.

J. B. Heuvelink:

*

* *

Ко то тако брзо гони,
Свога враног хата;
Кроз гудуре — разривене,
Преко брда и долине?

То принц Борђе журно хита,
На бојишту крвавоме;
Тамо где се јунаци му,
С непријатељем мрским ломе.

Тамо где је зима јака,
Где вечито ветар бесни
Где топови, пушке праште
И митраљеви увек грокну.

А јуначан краљев синак,
Увек смео, храбар, чио;
Радо би за отаџбину
Своју врелу крв пролио.

Крагујевац, 1914 г.

дела за себе, те се према томе све полициске, државне и општинске власти, непосредно имају обраћати г. министру, а не Средишњом Одбору како је то до сада било.

Средишњим Одбору остављено је право надзора и контроле над радом месних одбора полициских и осталих власти по горњем правилнику.

Пљачкаши

У Солуну око кафе стаје 190, и ових су дана наши трговци закључили велике куповине

Та иста кафе продаје се у Србији по 6-8 динара килограм.

Зашто? Да ли је то због „царине“ којом се наши нечесавесни трговци бране, или због неактивности наших власти?

Вратили се

Јуче су се вратили из бегства г. г. Радовановић, управник, и Аврамовић, благајник београд. војне болнице.

Ова господа, која су прва побегла из Београда, приликом евакуације, оставивши болницу и особље на бојњу вересију смилували су се, да се после месец дана врате на своју дужност.

Осветлење

Радови на оправљању електричне фабрике приводе се крају и према томе можемо се надати, да ћемо у најкраћем року добити електрично осветлење.

Брашно за Београд

Данас ће стићи у Београд још једна већа партија црног и белог брашна, које ће се одмах раздати пекарима.

Наши у Пешти

Приликом свог одступања из Београда, Аустријанци су повели саом око 50 наших рањеника, који су лежали у Војној Болници.

О њима се до данас није ништа знало.

Јуче, пак, су милосрдне сестре, госпођица Дуна Далековићева и г-ђа Смиља Поповић, добиле карту, од једног рањеника — заробљеника у којој јавља, да се сви налазе у Пешти, у гарнизонској болници.

Гркиња за наше рањанике

Иницијативом Госп ће руског посланика у Атини састављен је одбор госпођа виђених Гркиња за прикупљање прилога за српске рањанике. Одбор је већ прикупио прилоге и данас је отпратио за Србију, преко нашег конзулата у Солуну 72 сандука разних ствари. Наша влада изјавила је племенитим госпођама своју благодарност.

Другарска пажња

Чланови повлаш. позор. дружине „Јоаким Вуич“ приредили су 3 јануара у Крушевцу четрдесетодневни парастос своје незаборављеном другу пок. Ђоки Јвановићу, који је славно пао 21 нов. прошле године у борби са Аустријанцима.

Београд под Аустријанцима

— Долазак Аустријанаца. —

Сви су они — официри — били врло озбиљни, али ипак њихово подмигивање један на другог и подругљив подсмех на шетајући београдски свет нису могли измаћи моме оку. Били су радосни али су радост крили. По свему је изгледало да су се бојали престоничког света, који је ту стојао и шетао, гледајући шта гаде. А зашто не би и били радосни и задовољни? Та забога дошли су у српску престоницу као у шетњи, не избацивши ни једну пушку, без капи крви...

Два дана и ноћи аустријска војска најје смела да уђе у Београд, бојћи се препеда да не буде уништена од мине и бомбе.

Око 1 час по подне могло је бити око стотину, коњаника и пешака, са неколико официра и мајорем, коме нисам могао име да дознам.

У 2 часа по подне, тај мајор, коме је врло дугачак нос, изашао је са два нижа официра на дворску капију. Он у средини, без шињела без сабље и оружја, само је носио о бедрима дурбин, у десној руци каст д. бео штап. Официри такође су без шињела са сабљама, један је од њих имао револвер. Позади њих корачао је један крупан њихов подофицир са пушком

о рамену. Другу малу пушку тзв. глувару пребацио је на десно раме као од шале. Око десет метара позади њих на обема странама тротоара ишли су по дванајест војника са по једним подофициром у пуној ратној опреми.

Мајор са официрима и ордонансом корачао је брзо средњом улице. Свет је олно здрављено левом руком, ишли су Кр. Малановом, Кнез Михајловом улицом, без вође, па пошто нису знали где је градска капија ушли су на Калимегдан до Карађорђевог споменика, затим у град. Пред градском капијом оставили су стражу, два војника, а остали сви ушли су унутра. У граду су истакли црно-жуту заставу. Шта су друго тамо радили не зна се. Ми смо их дуго чекали код Реалке, али су они остали до у мрак у граду.

За то време, лаћом, дошла је полиција један жандармски капетан, 3 нижа официра и око 60 подофицира и жандарма. Један брадати жандармериски наредник носио је намотци велику црно-жуту круу улицама поред железничке станице, „Лондона“ до двора. Ту су се одмах уредили на тротоару поред оба двора и одбијали свет да буде даље од њих и да не стоји пред двором. (Наставиће се)

Радославов и Марковски

— Једна важна конференција —

СОФИЈА, 6. јануара.

Председник владе др. Радославов посетио је аустроугарског посланика графа Тарновског и са њим је дуго конферисао. Предмет конферисања држи се у највећој тајности, али се у дипломатским круговима придеје конференцији веома велики значај, пошто је истој присуствовао и Добровић, лични секретар краља Фердинанда. Карактеристично је, да је одмах после ове конференције бугарска влада преко својих посланика на страни покренула понова питање о Македонији.

За мир

— Међународна конференција социјалиста —

КОПЕНХАГЕН, 4 јануара. Јуче је отворена међународна конференција социјалиста за мир. Били су присутни представници Данске, Норвешке и Холандије. Конференција је решила да се изради нарочити протокол, који ће се прелати међународном бироу после рата.

Последње вести

Последњи хапор

ПАРИЗ, 6. јануара. Јављају из Будимпеште да су класе лавдштурма од 1875 до 1881 позване под заставу.

Са Кавказа

ПЕТРОГРАД, 6. јануара. (Служб.) — Гоњење турске војске наставља се и ми успешно терамо непријатеља из земље у пределу Трансјорока. Преко дана 5. јануара заузели смо село Снядрезати и позиције на Султан Селиму, наневши непријатељу знатних губитака.

Земљотрес у Италији

— 4500 одбеглица — Краљ међу страдалницима — 33000 мртвих. —

РИМ, 4. јануара. — „Агенција Стефани“ јавља: да је у Тутидукале у крају Чанголане погнуло од земљотреса 2. јануара 450 људи, много лица рањено. До сада је дошло у Рим 4500 одбеглица од којих 2500 рањених приликом земљотреса. „Трибуна“ сазнаје да је село Кастрентово са 500 становника разорено. То је исто било и са селом Капистрело има преко 200 жртава.

Молебствија за мир

„Осерваторија Романо“ јавља, да је папа наредио молебствија за мир, која се имају одржати 7. фебруара и 21. марта (по новом) по свима саборним и парохијским црквама Европе и по католичким црквама осталих континената.

РИМ, 5. јануара — Краљ је јутрос понова отпутовао у крајеве где се десио земљотрес. Краљица је послала цео воз пун одела, намирница и медикамената. Амбасадор америчких држава као приватна личност обишао је крајеве у којима се десила катастрофа делећи помоћ.

РИМ, 5. јануара. — Краљ је аутомобилом стигао у Авенан. Тамо га је дочекао министар Ђузели, који се вратио из Апелана и Пелјна. Краљ је отпутовао да обиђе оштећена места. Стигли су други аутомобили натоварени стварима које је послала краљица.

ПАРИЗ, 5. јануара. — Јављају из Рима да је престоница пуна рањеника, жртва земљотреса. Број мртвих прелази 33000.

Џебијек хапад

ПЕТРОГРАД, 6. јануара. — Јављају из Париза да су француски авијатчари одбили напад два немачка аероплана код Греси и Валуа.

Преглед операција

ПЕТРОГРАД, 6. јануара. — По службеној белешки коју објављује „Хавасова Агенција“ извршен је преглед војничких операција и набрајају се ова важна факта: 1) постигнуће успеха на Изеру где су Французи заузели широк прелаз, на ону страну реке. 2) офанзива успешног отпочета од Соасона била је задржана на долажењем Ена, која је однео три моста и спречио да наши добију појачања те су се услед тога морали повући услед снажног напада непријатељског. 3) напредовање у пределу Перта где су против напада непријатељева остали без успеха. 4) неуспех немачки у Аргони. 5) успех у горњем Алзасу.

ПЕТРОГРАД, 6. јануара. — „Хавасова Агенција“ јавља из Париза под 6. јануаром: Службеним саопштењем јавља се: Услед експлозије депоа муниције, коју је изазвала једна граната, онај део села Лабоазел, који су заузимале наше трупе заваљен је и ми смо тај део морали напустити, али смо га сутра дан снажним против нападом поново заузели. Непријатељ је бомбардовао св. Павла близу Соасона. У Шампањи су немачки аероплани летели изнад наших позиција; били су дочекани пуцањем из пушака и миграљеза. Два су аероплана пала иза наших ровова, поред ле Дик. Аероплани су скоро неповређени, а четири авијатчара су заробљени. У Аргони и канонада и пушкарање не прекида се. У Аргони на Вогезима снег и бура.

Наши поданици интервјуирали у Аустро-Угарској

Д-р Милорад Радуловић моли г. г. Милорада М. Павловића председника Управе Београдске Берзе и д-р Милана Марковића, потпредседника и благајника Берзе, да му што пре пошаљу 1000 динара на рачун његове плате, коју није од јула месеца примио.

Будимир Исаковић син Милана Исаковића трговца из Новог Села — Љешнице моли да му се одмах пошаље 2000 круна. Преко Швајцарске амбасаде добио је 440 круна.

Алекса Кнежевић, трговац из Шапца, који се налази интерниран у Цегледу, моли своју жену Даринку Кнежевић, која се сада налази у Аранђеловцу — да му што пре пошаље 1000 круна.

Извештава се г-ђ. Олга Илић, која се сада бави у Крушевцу код г-ђе Љубице Поповић, удове да се њен муж Драгутин Илић, рентијер из Београда, налази интерниран у Ђенђешу. Моли да му се пошаље што пре 500 круна.

Г-ђа Марија Ј. Коен, жена пок. Јакова Коена, бившег трговца у Краља Петра улици, моли г. Жив-

ка Леоновича, рентијера и члана управног одбора Народне Банке да јој пошаље новаца од кирије, коју није примила већ пет месеци. Моли да се о томе извести и г. Марко Стојановић, адвокат у Београду.

Благодарност

Сматрам за пријатну дужност да изјавим своју дубоку благодарност г. др. Јосифу Видаковићу, мајору и управнику II резервне болнице у Булрији. За све време мога боловања г. Доктор је као родитељ био нада мном и старао се да ми тешке боле ублажи. Такође дугујем дубоку благодарност и осталим особљу. Сви су се они старали да мени и мојим ратним друговима боле ублаже.

Вечито благодаран Светозар Миловановић војник-рањеник 3 чете 3 бат. V прекобројног пука.

„Монитор“

У слици и речи може се добити код „Страже“

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

(23)

ГЛАВА III

Историја се понавља

Рођака Нулићева није овим бил ни најмање изненађена јер чешће се дешавало да Невенка није хтела да вечера. Зато је сасвим мирно изишла из собе остављајући Невенку саму.

Кад је ова остала сама почела је да мисли о томе шта је са њоме говорио Нулић. Она је била на чисто са тиме да Нулића не симпатише.

Мако је од Јовановића добила онако грубо писмо ипак га је она и даље волела и то лудо.

И сама помисао да да другоме руку, да буде другога, да себе, своје биће, своје мисли преда другоме њу је ужасно бунило и мучило. Мозак ју је болоо. Дуго је непомично седела. Није мислила ни о чему. Мозак ју је ужасно болоо. Али наједном, као каква бујица наиђоше јој друге мисли.

Љубав је лепа и допадљи-

ва ствар али од ње се не живи. А и коме би дала своју љубав. Ето она би пристала да се мучи да се злопати само да је уз Јовановића. Али ето он неће њену љубав. Он ју је презрео као последњу женску са улице. И она је почела да мисли да га чиме није утврдила. Није. Она је према њему увек била учтива. Па ипак она му је давала на знање да га силно воли. Ни он од ње није крио своје осећање. Околина је знала да се они вољу и сваки је очекивао онај свечан дан када ће млади наставник извести из родитељске куће Невенку, то мило створење и одвести је пред олтар, а одатле у свој дом. И Невенка, као голупче у сну се чешће трзала и мислила на Јовановића и сладак живот поред њега. А сада? Једно писмо разрушило је све те наде, све планове.

За наше војнике

— Наш силни савезник Русија —

Сами руски манастири имају на двадесет милијарда динара. А државна благајна руска сада има сувога злата на три милијарде динара, а то је толико, да би требало преко десет хиљада наших коморцијских кола, па да могу то силно злато потоварити и кренути.

Нигде на свету нема толике стоке, нарочито крупне, колико је има у Русији. А наши храбри ратници најбоље знају шта вреде у рату снажни коњаци и добри волови. У Русији има сада на 20 милиона коња, преко стотину милиона говеди и мноштво сине стоке оваца, свиња, коза.

4. *Каква је политика силне Русије.* — Русија је једина велика сила у свету, која се увек супротицала по ономе: живи, али дај и другоме да живи. Зато су њени државници увек радили на томе, да мале и слабе народе заштите од силних и јаких, да их ови не придаве. А нарочито се Русија истицала у одбрани и штићењу хришћанских наро-

да и држава од некрста Турчина.

Многе је ратове до сада Русија водила само ради ослобођења хришћана од турскога ропства

Русија је православна земља, зато је водила многе ратове за одбрану православља. Румунија и Грчка ослобођене су и постале су самосталне и слободне државе поглавито руском помоћу. А Русија је водила ратове за њихово ослобођење највише зато што су и ове две земље православне.

Али Русија је словенска земља, зато се увек и истицала као заштитница и покровитељка словенских народа и држава.

Сетимо се само Бугарске. Њу је Русија ослободила од Турака. Да није било Русије и многобројне руске војске, која је лила крв за ослобођење Бугарске, Бугарска би и данас била турски пшалук; у Бугарској би и данас зпозведале и владале турске паше и спахије.

Па и нама је Русија помагала, кад смо били повели борбу за ослобођење. Још пре сто и више година Руси су се борили с нама противу Ту-

рака, за наше ослобођење: и на Малајници, и на Штубику, и код Јасике, и на Варварину.

Па и сада, кад је Аустрија овако бесомучно насрнула на нас, у жељи да нас прво понизи, па после прегази и уништи, руски цар је био тај, која је Аустрији први подвикнуо:

— Себи руке!

Русија је увек бранила оне, којима је претила опасност од других. Тако је она у своје време бранила Италију од Француске, Фравцуску од Немачке, Пруску од Аустрије и Француске, а Европу од силнога Наполеона.

И Аустрија има једино Русији да захвали, што је до сада постојала. Кад су пре шездесет и шест година Маџари били устали да сруше Аустрију, Срби и Руси су притекли у помоћ аустријскоме цару Франци, који је онда као младић тек био ступио на аустријски царски престо, а Аустрију су онда спасли очевидне пропасти.

— Наставиће се —

Пратплата на „Стражу“ стаје један динар месечно

Жуди се један млад човек за шофера или шоферског помоћника. Обратити се уредништву.

1-3

Кушачковића дврска апотека

отворена је. Скреће се пажња г. апотекарима да пошаљу свога курира што пре за дрогеријску робу, јер је лагер на измаку. Продаја само за готово.

4-5

Ужичких производа и других ДЕЛИКАТЕСА

ПРЕПОРУЧУЈЕ РАДЊА

ЈОВАНКЕ ГРУЈИЋ

Сремска улица до кафана „Мали Војник“

Нарочито препоручујеувек свекег печења, кобасица, ементалер, салфаладе, дебрецинера, шунке, сланине, сира (кашкаваља), српског сира, из нових крајева. Такође има довољну количину природног вина и ракије. Цене су солидне, а услуга у свему брза и тачна.

-19-

Календаре за 1915 г.

Издао сам следеће календаре за 1915 годину:

РАТНИК КАЛЕНДАР ЗА 1915 Г.

са овим садржајем: Календарски део по старом и новом Календару. Родослов Српског Краљевског Дома. Државне светковине и празнични дани у које се радње и дућани затварају. Забавни део. Цена је календару — 60 п. дин. Препродавцима 33¹/₃ рабат т. ј. — 40 п. д. комад.

Народни Календар за 1915 г. Цена — 20 п. д. комад. 100 ком. 5.— дин.

Цепни Календар за честитке 100 ком. 4.— дин. Заједно са поручбином има се и новац послати и то на име поштарине за 100 ком. Ратника 1.80 дин., а за остале — 60 п. д. за по 106 календара.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

Геце Кона — Београд 5-5

Чистог шпиритуса

ИМА

КОЛОНИЈАЛ ДЕЛИКАТЕС. РАДЊА

КОСТЕ ЈЕРЕМИЋА

ГРАНД-ПАСАЖ

Један литар 3.50 дин.

1 5-5

РАДЊА ГОТОВОГ МУШКОГ,

ЖЕНСКОГ и ДЕЧИЈЕГ ОДЕЛА

КОД ЧИКА СИМЕ

Коларчева ул.

Отворена је и препоручује се поштованим муштеријама.

2 5-5

ОБУЋАРСКА РАДЊА

Ђраћа Марковић

познова је реновирана и отворена у истом локалу Краља Милана — Теразије број 35 и препоручује своје велико стовариште мушке, женске и де-чије обуће;

КАЉАЧЕ МУШКЕ, ЖЕНСКЕ, ВИСОКЕ и ПЛИТКЕ.

4 5-10

Шлеског угља

првог квалитета динара 7.50 сто килограма са пол-

возом, може се добити на стоваришту Српске Банке. Стовариште је на Сави (бара Венеција). Новац се полаже код Српске Банке преко пута гвожђарске радње Ранка Гђевића на Сави.

—11—

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јасука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назув-ица, опавака, ципела, анула и посуђе.

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

11-14-196

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: часописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничних карти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим новим словима, шарама и ликијама.

Штампарија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао израдити на потпуно

довољно брзо и поштено.